

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI TEURASRUHOJEN LUOKITTE- LUSTA

Ruhonluokitusta koskeva lainsäädäntö on uudistettu ja siitä säädetään jatkossa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä naudan-, sian- ja lampaanruhojen unionin luokitusasteikkojen sekä tiettyihin luokkiin kuuluvien ruhojen ja elävien eläinten markkinahintaselvitysten osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/1182, jäljempänä luokituksen delegoitu asetus ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 soveltamissäännöistä naudan-, sian- ja lampaanruhojen unionin luokitusasteikkojen sekä tiettyihin luokkiin kuuluvien ruhojen ja elävien eläinten markkinahintaselvitysten osalta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2017/1184, jäljempänä luokituksen täytäntöönpanoasetus. Edellä mainittujen asetusten lisäksi ruhonluokituksista säädetään maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013, jäljempänä markkinajärjestelyasetus, 10 artiklassa.

Kansallisesti ruhonluokituksista säädetään maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetussa laissa 999/2012, jäljempänä markkinajärjestelylaki. Eduskunta hyväksyi 9.3.2018 lain maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta (Eduskunnan vastaus EV 12 /2018 vp - HE 3/2018 vp). Laissa muutettiin ruhonluokitusta koskevat säännökset vastaamaan uudistettua Euroopan unionin lainsäädäntöä

Markkinajärjestelylain 38 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa antaa tarkempia säännöksiä luokitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista, jos tämä ei vaaranna edustavia hintoja koskevien tietojen keräämistä eikä tuottajien teuraseläimistä saatavien tietojen luotettavuutta.

Mainitun valtuuden nojalla asetusehdotuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä ruhonluokitusvelvollisuuden alarajasta.

1 Ehdotettavat säännökset

1 § Ehdotettavassa pykälässä säädettäisiin ruhonluokitusvelvollisuuden alarajasta.

Hallituksen esityksen (HE 3/2018) yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan lain 38 §:n 3 momentin nojalla voitaisiin säätää teurastusten määrästä, jonka alittavissa tapauksissa lihanluokitus ei olisi teurastamoille pakollista. Valtuuden käytössä olisi kyse teurastamon kannalta vaatimusten lievennyksestä EU:n lainsäädännön mukaisesta lähtökohdasta luokitaa kaikki ruhot. Tarkempia säännöksiä luokitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista voitaisiin antaa, jos tämä ei vaaranna edustavia hintoja koskevien tietojen keräämistä eikä tuottajien teuraseläimistä saatavien tietojen luotettavuutta. Valtuutta rajoitettaisiin myös EU:n lainsäädäntö.

Luokituksen delegoidun asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat päättää, että markkinajärjestelyasetuksen liitteessä IV olevan A kohdan V kohdassa ja B kohdan II kohdassa tarkoitetut nautaeläinten ja sikojen ruhojen luokitusvaatimukset eivät ole pakollisia sellaisten teurastamojen osalta, joissa teurastetaan a) vuodessa keskimäärin alle 150 vähintään kahdeksan kuukauden ikäistä nautaeläintä viikossa; b) vuodessa keskimäärin alle 500 sikaa viikossa.

Nautojen luokituksen osalta EU-lainsäädäntö on muuttunut siten, että kansalliseen harkintaan jäävän poikkeuksen alarajana on 150 eläintä viikossa, kun se nykyisin on 75 eläintä. Suomessa käytössä olevan poikkeuksen alarajaa voitaisiin siten korottaa. Toisaalta jäsenvaltiot voivat mainitun 1 kohdan toisen alakohdan mukaan määrittää myös 150 eläintä alemman raja-arvon etenkin varmistaakseen hintojen toteamisen edustavuuden.

Sikojen osalta voimassa olevan poikkeuksen mukaan luokitusasteikon soveltaminen ei ole pakollista teurastamoissa, joissa suoritettujen teurastusten enimmäislukumäärän vuosittainen keskiarvo ei ylitä 200:aa sikaa viikossa. Uuden EU:n lainsäädännön mukainen raja on keskimäärin alle 500 sikaa viikossa, Suomessa käytössä olevan poikkeuksen alarajaa voitaisiin näin ollen korottaa. Toisaalta jäsenvaltiot voivat mainitun 1 kohdan toisen alakohdan mukaan määrittää myös alemman raja-arvon etenkin varmistaakseen hintojen toteamisen edustavuuden.

Ottaen huomioon hallitusohjelman tavoitteet ylimääräisen sääntelyn ja hallinnollisen taakan vähentämisestä, asetusehdotuksella ehdotetaan otettavaksi käyttöön EU-säädösten mahdollistamat ruhonluokitusvelvollisuuden alarajat. Suomessa hintojen toteamisen edustavuus on hyvällä tasolla, joten sen ei katsottaisi olevan peruste säätää alemmista ruhonluokitusvelvollisuuden alarajoista.

Luokitusvelvollisuuden alarajojen korottamisen arvioidaan vapauttavan muutamia nautateurastamoja velvollisuudesta luokittaa ruhoja. Luokitusvelvollisuuden poistuminen poistaisi tässä yhteydessä valvontamaksun sellaisten teurastamojen osalta, jotka eivät luokittaisi ruhoja.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan teurastamon velvollisuudesta luokittaa nautaeläinten ja sian ruhot ja luokituksessa käytettävästä ruhonluokitusasteikosta säädettäisiin markkinajärjestelyasetuksen 10 artiklassa.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan velvollisuutta ei sovellettaisi, jos kyse on luokituksen delegoidun asetuksen (EU) 2017/1182 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta luokituksesta.

2 Vaikutukset

2.1 Taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia valtiontalouteen.

3 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 11 päivänä heinäkuuta 2018.

4 Muuta

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausuntoa seuraavilta tahoilta:

Luonnonvarakeskus LUKE; Maaseutuvirasto; Elintarviketeollisuusliitto ry; Foodwest; Lammasyhdistys ry; Lihakeskusliitto ry; Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitto MTK ry; Pihvikarjaliitto ry; Suomen sikayrittäjät ry; Svenska lantbruksproducenternas centralförbund slc r.f.

EHDOTUS MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI TEURASRUHOJEN LUOKITTELUSTA

Ruhonluokitusta koskeva lainsäädäntö on uudistettu ja siitä säädetään jatkossa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä naudan-, sian- ja lampaanruhojen unionin luokitusasteikkojen sekä tiettyihin luokkiin kuuluvien ruhojen ja elävien eläinten markkinahintaselvitysten osalta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/1182, jäljempänä luokituksen delegoitu asetus ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 soveltamissäännöistä naudan-, sian- ja lampaanruhojen unionin luokitusasteikkojen sekä tiettyihin luokkiin kuuluvien ruhojen ja elävien eläinten markkinahintaselvitysten osalta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2017/1184, jäljempänä luokituksen täytäntöönpanoasetus. Edellä mainittujen asetusten lisäksi ruhonluokitukselta säädetään maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013, jäljempänä markkinajärjestelyasetus, 10 artiklassa.

Kansallisesti ruhonluokitukselta säädetään maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetussa laissa 999/2012, jäljempänä markkinajärjestelylaki. Eduskunta hyväksyi 9.3.2018 lain maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta (Eduskunnan vastaus EV 12 /2018 vp - HE 3/2018 vp). Laissa muutettiin ruhonluokitusta koskevat säännökset vastaamaan uudistettua Euroopan unionin lainsäädäntöä.

Markkinajärjestelylain 38 § 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa markkinajärjestelyasetuksessa sallittuja täydentäviä säännöksiä ruhonluokitusasteikkoa täydentävistä asteikoista, jos tämä on tarpeen ruhon tarkemman arvon määrittämiseksi.

Mainitun valtuuden nojalla asetusehdotuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä täydentävien ruhonluokitusasteikkojen käytöstä.

1 Ehdotettavat säännökset

3 § naudanruhojen luokittelu, 4 § sianruhojen luokittelu ja 5 § lampaanruhojen luokittelu

Ehdotettavissa pykälissä säädettäisiin täydentävien ruhonluokitusasteikkojen käytöstä. Kansallisesti määritellyistä täydentävistä luokitusasteikoista säädetään nykyisin teurasruhojen luokittelusta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (92/2013).

Markkinajärjestelylain hallituksen esityksen (HE 131/2012 vp) yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan täydentävien luokkien käytön tarkoituksena on määrittää ruhon arvo tarkemmin ja oikeudenmukaisemmin sekä antaa eläimen kasvattajalle tarkempaa tietoa kasvatuksen ja jalostuksen tuloksista. Säännösten antaminen edellyttäisi, että täydentävän luokan käyttö olisi tarpeen ruhon tarkemman arvon määrittämiseksi.

Ehdotettavat pykälät perustuvat markkinajärjestelyasetuksen liitteeseen IV.

Ehdotettavien pykälien sisältö vastaa pääosin nykyisin voimassa olevia säännöksiä. Naudanruhojen arvon tarkemmaksi määrittämiseksi ehdotetaan lisättäväksi rasvaluokkien 1-5 jakamista alaluokkiin. Sianruhojen luokituksen osalta täsmennetään asetusta vastamaan nykykäytäntöä, jonka mukaan ruhot luokitellaan alaluokkiin lihaprosentin mukaan. Lampaanruhojen lihakkuusluokkiin ehdotetaan lisättäväksi luokat O+ ja O-, jotka arvioidaan tarpeelliseksi ruhonarvon tarkemmaksi määrittämiseksi.

Voimassa olevan teurasruhojen luokittelusta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (92/2013) 5 §:n 2 momentissa säädettiin leiman korvaamisesta ruhon tunnistuslapulla. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (92/2013) 5 §:n 3 momentissa säädettiin lampaanruhon hinnoittelussa huomioon otettavasta kuumapainovähennyksestä. Mainituista seikoista säädetään nykyisin suoraan EU:n ruhonluokituslainsäädännössä eikä niistä olisi tarpeen säätää annettavassa asetusehdotuksessa.

2 Vaikutukset

2.1 Taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia valtiontalouteen.

3 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 11 päivänä heinäkuuta 2018.

4 Muuta

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausuntoa seuraavilta tahoilta:

Luonnonvarakeskus LUKE; Maaseutuvirasto; Elintarviketeollisuusliitto ry; Foodwest; Lammasyhdistys ry; Lihakeskusliitto ry; Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitto MTK ry; Pihvikarjaliitto ry; Suomen sikayrittäjät ry; Svenska lantbruksproducenternas centralförbund slc r.f.